LAKIVALIOKUNNALLE 22.02.2022 HE 238/2021 vp, LA 89/2020 vp ja LA15/2020 vp JOHDOSTA ANNETTAVA LAUSUNTO

Kiitos Velallisten Tuki ry:lle antamastanne mahdollisuudesta lausua mielipiteensä yllä mainituista hallituksen esityksistä laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laiksi, yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 9 a §:n muuttamisesta ja lakialoite laiksi konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamisesta. Esityksistä ilmenee suoraan, että sitä ovat olleet tekemässä vain ja ainoastaan velkojia edustavat tahot, sillä Suomen Yrittäjät ry:kin edustaa pääasiassa pankkeja, joten siellä ei pk-yrittäjien tai muiden velallisten ääni pääse kuuluviin.

Lakialoitteissa ei siten ole aikaisemmin kuultu velallisten edustajia lainkaan ja lakiesitykset ovat sen mukaisia. Näissä esityksissä ei siis lainkaan paranneta velallisten asemaa, eikä ole paneuduttu velallisten ongelmiin syvällisemmin. Lisäksi lainmuutosesitykset eivät pureudu lainkaan pk-yrittäjien ja muiden velallisten ongelmiin kokonaisvaltaisesti, vaan luovat uuden byrokraattisen velkajärjestelymallin, jossa velallisen asema ei juurikaan parane.

Ehdotetut lainmuutokset ovat liian kaavamaisia ja velallisen mahdollisuudet vapautua veloistaan liian suppeita. Velkojen anteeksiantamisessa pitäisi ottaa paljon paremmin velallisen selviytymiseen, työllistymiseen, työhön palaamiseen tai elinkeinon jatkamiseen liittyviä seikkoja. Tavoitteena olisi pitänyt olla se, että velallinen pääsee mahdollisimman pian mukaan yhteiskunnan täysjäseneksi joko työntekijäksi ja itsenäiseksi yrittäjäksi, jolloin jokaiselle velalliselle pitäisi löytää oma paras mahdollinen ratkaisu, joka johtaa työllistymiseen tai yrittäjyyteen ja velkojen joko täydelliseen anteeksiantamiseen tai osittaiseen poistamiseen kulloisestakin tilanteesta riippuen. Jokainen konkurssi on kansantaloudellista tuhlausta, joten konkursseja pitäisi välttää viimeiseen asti ja käyttää sitä ennen kaikki muut mahdollisuudet, jotta velallinen selviytyy veloistaan tai ne annetaan kerralla anteeksi, jolloin kaikki velallisetkin voivat olla mukana kehittämässä maatamme ja maksamassa veroja.

HE 238/2021 vp, LA 89/2020 vp ja LA 15/2020 vp[1] olen merkinnyt punaisella kohdat, joita toivon lakivaliokunnan tarkastelevan kriittisesti ja muuttavan lakiesitystään toivomaamme suuntaan.

VELKOJIEN ASEMA 1.1.1991 LÄHTIEN

Liitän oheen Eduskunnassa 14.2.2019 pitämäni esitelmän aiheesta ”Lisääntyvä köyhyys – velallisten oikeusturva ja lainsäädännön muutostarpeet”[2]. Siinä on seikkaperäisesti selvitetty, miksi meillä velalliset koko ajan lisääntyvät. Ulosottovelallisia on tällä hetkellä lähes 600.000 ja perintätoimistojen uhreja on arviolta saman verran. Kaikki johtuu siitä, että rikosoikeudesta on poistettu velkojan epärehellisuus ja siten ainoastaan velallinen voi olla epärehellinen. Vuonna 1990 Alioikeusuudistuksen yhteydessä maksuperustelaki lakkautettiin ja tilalle tulivat yksipuoliset tuomiot summaarisessa menettelyssä. Käräjäoikeuksien tekemissä yksipuolisissa tuomioissa, joita nykyään annetaan 400.000-450.000 vuodessa, ei velkojien tarvitse näyttää

[1] HE 238/2021 vp, LA 89/2020 vp ja LA 15/2020 vp

[2] Liike Nyt – Eduskuntaryhmän Ystävänpäivän 14.2.2019 Eduskunnassa pidetty esitelmä ”Lisääntyvä köyhyys – velallisten oikeusturva ja lainsäädännön muutostarpeet”

velan perustetta, eikä velan vanhentumista, joten käytännössä ulosotto ja perintätoimistot voivat hakea yksipuolisen tuomion myös vanhentuneille veloille, jolloin velallisilla ei ole mitään oikeusturvaa asiassa. Velkojat voivat näin periä velkojaan moneen kertaan ja saada aina uudelleen ja uudelleen yksipuolisen tuomion summaarisessa menettelyssä. Velkoja kyllä saa oikeusturvaa, mutta velallinen ei. Samalla kaavalla näytetään nyt mentävän näissä HE 238/2021 vp, LA 89/2020 vp ja LA15/2020 vp. Kun velalliset eivät saa itse hoitaa asioitaan tai palkata muita asiantuntijoita kuin juristeja, joihin heillä ei ole varaa, jää velallinen vaille oikeusturvaa ja on suojaton velkojan epärehellisyyttä vastaan. Verohallinnon verotuspäätökset ovat hyvin täysin mielivaltaisia ja virheellisiä, mutta siitä huolimatta verot pitää maksaa muutoksenhausta huolimatta. Tämä olkoon esimerkkinä siitä, miten lainsäädäntömme suosii velkojia, on suosinut jo 1990 vuodesta lähtien ja nämä nyt esitetyt lainmuutokset eivät tuo helpotusta tähän asiaan.

Johtopäätökset

- 90-luvun alussa tehdyn alioikeusuudistuksen yhteydessä on Suomeen luotu velanperintäjärjestelmä, joka ei täytä oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin, omaisuudensuojan tai yhdenvertaisuusperiaatteen vaatimuksia.
- Summaarisella menettelyllä on velalliset ja velkojat asetettu eriarvoiseen asemaan ja näin etusijalle on laitettu velkojien oikeudet.
- Suomalaisten omaisuudet ovat siten siirtyneet 1990 luvulta lähtien perustuslakiemme, EU:n perustuslain, EIS:n ja YK:n ihmisoikeussopimuksen vastaisesti velkojien, kuten pankkien, perintätoimistojen ja ulosoton avulla velkojien omistukseen ja velkojat ovat näin saaneet pakkohuutokaupalla alihintaan myytyjen omaisuusmassojen myyntivoitot itselleen ja velat ovat jääneet velallisille.
- Suuri osa näistä voitoista on viety ja viedään veroparatiiseihin. Myös pankkien taseita on saatu näillä ns. luottatappioilla kaunisteltua.
- Nämä nyt esitetyt lainmuutokset eivät tuo mitään muutosta tähän nykymenoon, joten näillä muutoksilla ei ole mitään vaikutusta velallisen oikeusturvaan tai omaisuudensuojaan.

VELALLISET OVAT LAINSUOJATTOMIA, KUN EIVÄT SAA ITSE HOITAA ASIOITAAN

Suomen laki 17.6.2011/718: joka ollut voimassa vuodesta 2013 jo 8 vuotta, joten se on tahallinen Ihmisoikeusrikos: Vastaoin EIS 6 / 3 C artiklaa, jossa jokaisella on oikeus itse hoitaa oikeudenkäyntinsä ilman pakko avustajaa. Myös rikos Pariisin rauhansopimuksen 1947, 7 artiklaa vastaan, Suomi, joka on välirauhansopimuksen mukaisesti ryhtynyt toimenpiteisiin vapauttaakseen kansalaisuuteen ja kansallisuuteen katsomatta kaikki henkilöt, joita on pidetty vangittuina Yhdistyneiden Kansakuntien hyväksi suorittamansa toiminnan tai Yhdistyneitä Kansakuntia kohtaan osoittamansa myötätunnon taikka rodullisen syntyperänsä takia, sekä kumoamaan diskriminatoorisen lainsäädännön ja siitä johtuvat rajoitukset, sitoutuu saattamaan nämä toimenpiteet päätökseen ja olemaan vastaisuudessa ryhtymättä toimenpiteisiin tai saattamatta voimaan lakeja, jotka olisivat ristiriidassa tässä artiklassa mainittujen tarkoitusperien kanssa. Nykyinen laki rikkoo perustuslain, 6 § Yhdenvertaisuus 21§ oikeusturva ja 22 § perusoikeuksien turvaaminen.

Laki 17.6.2011/718: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Tämän lain voimaan tullessa tuomioistuimessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimaan kelpoinen

henkilö on kelpoinen toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana yhden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta. Lisäksi tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimaan kelpoinen henkilö, joka hakee luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettua lupaa kolme kuukautta ennen mainitun lain 30 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päättymistä ja jonka hakemusta ei ole lainvoimaisesti ratkaistu vuoden kuluessa mainitun lain voimaantulosta, on kelpoinen toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja avustajana siihen saakka, kunnes hänen hakemuksensa on lainvoimaisesti ratkaistu. HE 318/2010, LaVM 40/2010, EV 337/2010.

Oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 1 § 4 momentin mukaan muun hakijan kuin viranomaisen on käytettävä oikeudenkäynti asiamiestä tai -avustajaa lain 31 luvussa tarkoitetussa tuomiovirhekantelua tai tuomion purkamista koskevassa asiassa korkeimmassa oikeudessa. Oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2 §:n mukaan oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana saa pääsääntöisesti toimia vain asianajaja, julkisen oikeusavustaja tai luvan saaneita oikeudenkäntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Nykyinen laki, joka sortaa vähävaraisia, ei anna mahdollisuutta oikeusapuun eikä tuomion purkuun KKO:ssa koska kukaan luvan omaava asiamies ei ota toimeksiantoa vastaan, ei edes julkinen asiamies. Tämä laki tulee lakkauttaa koska se on vastoin perustuslakia ja kaikkia kansainvälisiä lakeja joita Suomi on ratifioinut. Tämä laki estää myös velallista itseään hoitamasta velkajärjestelyasiaa ja kaikki muita asioitaan, kuitenkin velallinen itse tietää parhaiten omat asiansa, joten olisi tärkeää, että hän itse voisi hoitaa myös nämä velkajärjestely – ja muut asiat. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ovat yleensä juristeja, jotka eivät välttämättä ymmärrä taloudesta mitään. Ekonomit olisivat parempia hoitamaan näitä taloudellisia asioita velallisen lisäksi.

Rovaniemellä 22.02.2022.

Liisa Mariapori

Velallisten Tuki ry:n puheenjohtaja